

แนวทางปฏิบัติในการปรับปรุงรายการบัญชี การปิดบัญชี และการจัดทำรายงานการเงิน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ แบบท้ายหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๑๐.๓๒/๐.๕๐ ลง ๒๕ ก.ย. ๖๑

ด้วยขณะนี้ใกล้สิ้นปีงบประมาณแล้ว เพื่อให้การจัดทำบัญชีและรายงานการเงินประจำปีของ ตร.
แสดงข้อมูลทางบัญชีได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้อง จึงให้หน่วยงานผู้เบิกดำเนินการ ดังนี้

๑. ตรวจสอบข้อมูลทางบัญชี และบันทึกรายการบัญชีที่ยังบันทึกไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง
พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดเคลื่อนทางบัญชีให้ครบถ้วนสมบูรณ์

๒. ปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ดังนี้

๒.๑ รายได้ค้างรับ

๒.๒ รายได้รับล่วงหน้า

๒.๓ รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

๒.๔ วัสดุคงคลัง

๒.๕ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

๒.๖ ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

๒.๗ ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย

๒.๘ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

การปรับปรุงรายการบัญชีให้ระบุวันที่เอกสารและวันที่ผ่านรายการ เป็นวันที่ ๓๐ ก.ย.๖๑
(งวดบัญชี ๑๒) โดยมีวิธีการปรับปรุงรายการบัญชี ดังนี้

๒.๑ รายได้ค้างรับ

หน่วยงานผู้เบิกมีรายได้เงินนอกงบประมาณเกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชี
ปีปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน โดยจะรับรู้เป็นรายได้ค้างรับตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ ให้ปรับปรุงรายการ
บัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZFBS1 ประเภทเอกสาร SW หรือ บข 02 ประเภทเอกสาร SW ดังนี้

เดบิต รายได้ค้างรับ (ระบุประเภท)

(1102050106/1102050107)

xx

เครดิต รายได้ (ระบุประเภท) (43xxxxxxxx)

xx

และเมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ กข. จะดำเนินการกลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน F.81 จะได้ประเภทเอกสาร
RW

๒.๒ รายได้รับล่วงหน้า

หน่วยงานผู้เบิกมีการบันทึกบัญชีเมื่อรับเงินเป็นรายได้ ให้ปรับปรุงรายการบัญชีรายได้
ที่ยังไม่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ เป็นหนี้สิน ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01
ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต รายได้ (ระบุประเภท) (43xxxxxxxx)

xx

เครดิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุประเภท) (2103xxxxxx)

xx

และเมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV
ดังนี้

เดบิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุประเภท) (2103xxxxxx)

xx

เครดิต รายได้ (ระบุประเภท) (43xxxxxxxx)

xx

/๒.๓ รายได้ ...

๒.๓ รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

หน่วยงานผู้เบิกจัดเก็บรายได้แผ่นดินภายในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน แต่นำส่งคลังไม่ทันในปีงบประมาณที่รับเงินรายได้แผ่นดิน ให้ปรับปรุงรายการบัญชีเพื่อรับรู้หนี้สินในชื่อบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZFV50_SQ หรือ บข 04 ประเภทเอกสาร SQ และบันทึกรายการ (เอกสารมีสถานะเป็นพัก) ดังนี้

เดบิต รายได้รัฐบาลรอรับจากส่วนราชการ (1103020113) xx

เครดิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง (2104010101) xx

และเมื่อกรมบัญชีกลางผ่านรายการเอกสาร จะบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

หน่วยงานผู้เบิก

เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-รายได้แผ่นดิน

รอนำส่งคลัง (5210010112) xx

เครดิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง (2104010101) xx

กรมบัญชีกลาง (บัญชีแผ่นดิน)

เดบิต รายได้รัฐบาลรอรับจากส่วนราชการ (1103020113) xx

เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน-รายได้แผ่นดิน

รอนำส่งคลัง (4308010112) xx

และเมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ กรมบัญชีกลางจะกลับรายการทางบัญชีให้หน่วยงานผู้เบิก และบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง (2104010101) xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-รายได้แผ่นดิน

รอนำส่งคลัง (5210010112) xx

เมื่อนำเงินส่งที่ บมจ.ธนาคารกรุงไทย เพื่อส่งคลังในปีงบประมาณใหม่ ให้ระบุในใบนำฝาก (Pay in slip) “รายได้แผ่นดิน” จะได้ประเภทเอกสาร CJ และระบบจะบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงานโอนเงิน

รายได้แผ่นดินให้กรมบัญชีกลาง (5210010103) xx

เครดิต พักเงินนำส่ง (1101010112) xx

และบันทึกการนำส่งคลังในระบบ ด้วยคำสั่งงาน ZRP_R1 หรือ นส 02-1 และบันทึกรายการบัญชีดังนี้

เดบิต พักเงินนำส่ง (1101010112) xx

เครดิต เงินสดในมือ (1101010101) xx

๒.๔ วัสดุคงคลัง

หน่วยงานผู้เบิกในสังกัดตร. บันทึกรับรู้การซื้อวัสดุเป็นค่าใช้จ่ายในชื่อบัญชีค่าวัสดุ เมื่อสิ้นปีงบประมาณจะต้องมีการตรวจนับจำนวนและมูลค่าของวัสดุคงเหลือ และปรับปรุงรายการบัญชีค่าใช้จ่ายให้ถูกต้อง ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JM หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JM ดังนี้

เดบิต วัสดุคงคลัง (1105010105) xx

เครดิต ค่าวัสดุ (5104010104) xx

/และเมื่อ ...

และเมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JM หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JM ดังนี้

เดบิต ค่าวัสดุ (5104010104)

xx

เครดิต วัสดุคงคลัง (1105010105)

xx

๒.๕ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

หน่วยงานผู้เบิกมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบันแต่ยังไม่ได้มีการจ่ายเงิน โดยจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ให้ปรับปรุงรายการบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณด้วยคำสั่งงาน ZFBS1 ประเภทเอกสาร SW หรือ บข 02 ประเภทเอกสาร SW ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) (51xxxxxxx)

xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (2102xxxxxx)

xx

และเมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ กข. จะดำเนินการกลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน F.81 จะได้ประเภทเอกสาร RW

๒.๖ ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

หน่วยงานผู้เบิกมีการบันทึกบัญชีเมื่อจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่าย ให้ปรับปรุงรายการบัญชี ค่าใช้จ่ายที่ยังไม่ได้รับสินค้าหรือบริการ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ เป็นสินทรัพย์ ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (1106010103)

xx

เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) (51xxxxxxx)

xx

และเมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) (51xxxxxxx)

xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (1106010103)

xx

๒.๗ ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย

หน่วยงานจะต้องมีการปันส่วนต้นทุนของสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตนเพื่อรับรู้ค่าใช้จ่ายในข้อบัญชีค่าเสื่อมราคา และปันส่วนมูลค่าเสื่อมสภาพของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพื่อรับรู้ค่าใช้จ่ายในข้อบัญชีค่าตัดจำหน่าย อย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์หรือการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้น โดยคำนวณค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรง สำหรับที่ดินไม่ต้องคิดค่าเสื่อมราคา เพราะที่ดินมีอายุการใช้งานไม่จำกัด ซึ่งการรับรู้สินทรัพย์ของหน่วยงานผู้เบิกมี ๒ แบบ คือ แบบมีรายตัวในระบบ GFMS และแบบไม่มีรายตัวในระบบ GFMS ให้ปรับปรุงรายการบัญชี ดังนี้

/ (๑) กรณี ...

(๑) กรณีสินทรัพย์แบบมีรายตัวในระบบ GFMS

หน่วยงานผู้เบิกได้มีการสร้างรหัสสินทรัพย์และบันทึกบัญชีสินทรัพย์รายตัว ผ่านระบบงานสินทรัพย์ถาวร (FA) ในระบบGFMSปกติทุกสิ้นเดือน กช. จะประมวลผลค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ในภาพรวมทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ด้วยคำสั่งงาน ZAFAB ดังนั้น วันสิ้นปีงบประมาณ หน่วยงานผู้เบิกจะต้องดำเนินการล้างบัญชีพักสินทรัพย์เป็นสินทรัพย์รายตัวในระบบให้ครบถ้วน และ กช. จะประมวลผลค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ในภาพรวมเช่นเดียวกัน โดยระบบจะบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

(๑.๑) สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน

เดบิต ค่าเสื่อมราคา-สินทรัพย์

(ระบุประเภท) (51050101xx) xx

เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-สินทรัพย์

(120xxxxxxx) xx

(๑.๒) สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

เดบิต ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์

(ระบุประเภท)(51050101xx) xx

เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์

(ระบุประเภท) (120xxxxxxx) xx

(๒) กรณีสินทรัพย์แบบไม่มีรายตัวในระบบ GFMS

หน่วยงานผู้เบิกได้มีการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ไม่มีรายตัวในระบบ GFMS ในชื่อบัญชีสินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียดและจัดทำทะเบียนคุมนอกระบบ GFMS ซึ่งเกิดจากการยกยอดข้อมูลทางบัญชีของสินทรัพย์เข้าสู่ระบบ GFMS ดังนั้น หน่วยงานผู้เบิกจะต้องคำนวณค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์เอง โดยวิธีเส้นตรง และบันทึกปรับปรุงรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

(๒.๑) สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด

เดบิต ค่าเสื่อมราคา-สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด

(ระบุประเภท) (51050101xx) xx

เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-สินทรัพย์

ไม่ระบุรายละเอียด(ระบุประเภท)

(120xxxxxxx) xx

(๒.๒) สินทรัพย์ไม่มีตัวตนไม่ระบุรายละเอียด

เดบิต ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด

(ระบุประเภท) (51050101xx) xx

เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์

ไม่ระบุรายละเอียด(ระบุประเภท)

(120xxxxxxx) xx

๒.๘ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

หน่วยงานผู้เบิกในสังกัด รพ.ตร. มีลูกหนี้จากการขายสินค้าหรือบริการและคาดว่า จะเรียกเก็บเงินไม่ได้ ให้ประมาณหนี้สงสัยจะสูญ เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และรับรู้หนี้สงสัยจะสูญ เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นบัญชีปรับลดมูลค่าลูกหนี้ สำหรับการประมาณหนี้สงสัยจะสูญให้คำนวณด้วยวิธีการร้อยละของยอดลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ และเมื่อประมาณหนี้สงสัยจะสูญแล้ว ให้บันทึกปรับปรุงรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ (ระบุประเภท) (5108xxxxxx) xx

เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (ระบุประเภท)

(1102xxxxxx) xx

ทั้งนี้ หลังจากการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้างเรียบร้อยแล้ว ให้หน่วยเบิกจ่ายเรียกรายงานงบทดลอง ประจำปี ระบุงวด ๑ - ๑๖ และตรวจสอบรายการบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (31010101) และ บัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102) ในช่อง “ยอดยกไป” และปิดบัญชีทั้งสองดังกล่าว ตามจำนวนเงินคงเหลือในช่อง “ยอดยกไป” เข้าบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101) ดังนี้

(๑) กรณีบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ หรือบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด มียอดคงเหลือด้านเดบิต ให้ปิดบัญชีดังกล่าว ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV และบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101) xx

เครดิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (3101010101) xx

หรือ บัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102) xx

(๒) กรณีบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ หรือบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด มียอดคงเหลือด้านเครดิต ให้ปิดบัญชีดังกล่าว ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV และบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (3101010101) xx

หรือ บัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102) xx

เครดิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101) xx

*โดยระบุวันที่เอกสารและวันที่ผ่านรายการ เป็นวันที่ ๓๐ ก.ย. ๖๑ (งวดบัญชี ๑๒)

หมายเหตุ กรณีที่พบข้อผิดพลาดจากการปรับปรุงบัญชีตามเกณฑ์คงค้างหลังจากปิดงวดบัญชี ๑๒ แล้ว ให้ บข. ต้นสังกัด ปรับปรุงรายการเพิ่มเติมและปิดบัญชีในงวดบัญชี ๑๓ ภายในวันที่ ๕ พ.ย. ๖๑ ระบุวันที่เอกสารและ วันที่ผ่านรายการเป็นวันที่ ๓๐ ก.ย. ๖๑

/๓. การจัดทำ...

๓. การจัดทำรายงานประจำปี

๓.๑ หน่วยงานผู้เบิก

รายงานประจำปี คือ รายงานงบทดลองประจำปีงบประมาณ ให้หน่วยงานผู้เบิก เรียกรายงานงบทดลองประจำปี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_MVT_MONTH หรือ GFMS Web Online รายงาน งบทดลองรายเดือน - หน่วยเบิกจ่าย โดยระบุงวด ๑ - ๑๖ พร้อมกับรายงานที่เกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุนราชการ รายปี ได้แก่ รายงานฐานะเงินอุดหนุนราชการ รายงานลูกหนี้เงินอุดหนุนราชการ และงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร เงินอุดหนุนราชการ และให้หัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของรายงานดังกล่าวส่งให้ สตง. หรือ สตง.ภูมิภาค (หน่วยงานผู้เบิกที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคและเบิกเงินกับสำนักงานคลังจังหวัด ส่ง สตง.ประจำ ตร. อีก ๑ ชุด) ภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

๓.๒ ตร. (กช.)

รายงานประจำปี ประกอบด้วย รายงานการเงินของ ตร. ประจำปีงบประมาณ ส่งให้ สตง. ตรวจสอบภายใน ๙๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ พร้อมทั้งสำเนารายงานการเงิน ให้กรมบัญชีกลางทราบ

กรมบัญชีกลางจะปิดงวดบัญชีของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้กับ ตร. ในวันที่ ๑๐ พ.ย. ๖๑ เวลา ๑๖.๓๐ น.